

Warszawa, 25 kwietnia 2023 r.
KL/164/66/NK/2023

Pani

Marlena Małąg

Minister Rodziny i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister,

W nawiązaniu do prowadzonych prac nad projektem ustawy o aktywności zawodowej (nr druku 399), uprzejmie przesyłam uwagi Konfederacji Lewiatan. Ponadto chcielibyśmy zwrócić uwagę na potrzebę dalszego rozwoju instrumentów dotyczących aktywnych form walki z bezrobociem, a w szczególności długotrwałego pozostawania bez pracy, czy aktywizacji osób biernych zawodowo.

Potrzeba ta jest szczególnie istotna obecnie, kiedy prognozowane jest spowolnienie gospodarcze w Polsce, co w konsekwencji może spowodować istotny wzrost zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników.

W naszej ocenie, skutecznym i efektywnym kosztowo narzędziem aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, uzupełniającym działania publicznych służb zatrudnienia, jest aktywizacja zawodowa tych osób przez wyspecjalizowane prywatne agencje zatrudnienia. Jak pokazują doświadczenia państw wysoko rozwiniętych (w szczególności Wielkiej Brytanii), faktyczne zaangażowanie prywatnych agencji zatrudnienia w aktywizację bezrobotnych stanowi skuteczne i efektywne narzędzie służące pozyskiwaniu dla tych osób długotrwałego zatrudnienia, przy niższych kosztach niż działania podejmowane przez publiczne służby zatrudnienia.

Tymczasem w projekcie ustawy *o aktywności zawodowej* postuluje się rezygnację ze zlecania działań aktywizacyjnych przez marszałka województwa (tzw. „ZDA”) – instrumentu uregulowanego w aktualnie obowiązującej ustawie *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Co prawda w miejsce tego instrumentu proponuje się wprowadzenie możliwości podobnego zlecenia działań aktywizacyjnych przez starostę, przy czym projektowane założenia tych działań nie odpowiadają realiom rynkowym i w konsekwencji będzie to narzędzie *de facto* nie stosowane w praktyce.

Jako przyczynę konieczności wprowadzenia zmian w obszarze zlecania działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia, w uzasadnieniu do projektu ustawy o aktywności zawodowej, wskazano okoliczność, że wg zbiorczych danych z I edycji ZDA, realizowanego w 16 województwach „osiągnięte efekty zatrudnieniowe nie były zadowalające”, przy jednoczesnym „generowaniu przez ZDA wysokich kosztów dla Funduszu Pracy”. Powyższe tezy wynikają z opracowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w czerwcu 2018 r. raportu pn. „Informacja o zakresie i efektywności zleconych działań aktywizacyjnych oraz o ich wpływie na regionalny i powiatowy rynek pracy – edycja I”.

W ocenie Konfederacji Lewiatan uzasadnione wątpliwości budzą zarówno końcowe wnioski z ww. raportu jak również tezy i informacje w nim zawarte. Konkluzje tego raportu nie powinny być podstawą do formułowania wniosków, co do kształtowania rozwiązań prawnych w zakresie szeroko pojętego partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Po pierwsze, raport ten nie zawiera wniosków ze skutecznie zrealizowanych programów aktywizacyjnych, których miarą była wysoka skuteczność w utrzymaniu długotrwałego zatrudnienia (co najmniej 180 dni). Dopiero na podstawie takich wniosków uzasadniona byłaby krytyka pozostałych programów, które nie spełniły oczekiwań, nie wywiązały się z wymogów formalnych zawartych w umowach, czy, w kilku przypadkach, złamały prawo. Po drugie, raport nie zawiera rzetelnych informacji, co do wysokości średniego kosztu ZDA. Szczegółowe zastrzeżenia do przedmiotowego raportu przedstawiono w załączeniu do niniejszego pisma.

Podsumowując, zwracamy się do Pani Minister z prośbą o rozwijanie współpracy partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i biernych zawodowo, przy wykorzystaniu najlepszych polskich praktyk oraz zdobytych doświadczeń, gdyż w przypadku ich odpowiedniego zastosowania, zlecenie działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia będzie instrumentem o wysokiej efektywności w skutecznym doprowadzaniu do długotrwałego zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych, czy biernych zawodowo, przy jednocześnie optymalnym koszcie finansowym.

W szczególności zwracamy się z prośbą o:

- odstąpienie od rezygnacji ze zlecenia działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia przez marszałka województwa;
- wprowadzenie zmian do projektowanych regulacji w zakresie zlecenia działań aktywizacyjnych przez starostę zmierzających do zwiększenia skuteczności tego instrumentu przy jednoczesnym lepszym zabezpieczeniu środków publicznych przed nieefektywnym ich wydatkowaniem.

Łączę wyrazy szacunku,

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik 1 Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy o aktywności zawodowej (w wersji z dnia 27 marca 2023 r.)

Uwagi Konfederacji Lewiatan do projektu ustawy o aktywności zawodowej (w wersji z dnia 27 marca 2023 r.)

Uwaga do art. 199 ust. 5 - Zmiana w modelu wynagradzania agencji zatrudnienia

Jedną z głównych przyczyn powodujących, że wg proponowanych przepisów zaangażowanie (prywatnych) agencji zatrudnienia w działania aktywizacyjne bezrobotnych **będzie rozwiązaniem niewykorzystywanym w praktyce** – z uwagi na brak zainteresowania rzetelnych agencji zatrudnienia tym rozwiązaniem – jest projektowany model wynagradzania.

Projektowane przepisy zakładają, że agencja zatrudnienia uzyskuje 15% jednostkowej stawki wynagrodzenia w przypadku uzyskania zatrudnienia przez osobę skierowaną do udziału w programie i utrzymania przez nią zatrudnienia przez co najmniej 30 dni, natomiast 85% jednostkowej stawki wynagrodzenia wypłacane jest po utrzymaniu zatrudnienia przez kolejne co najmniej 150 dni, a jeżeli ten okres jest krótszy wynagrodzenie podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu.

Jak wynika z najlepszych praktyk światowych oraz praktyk polskich (na przykładzie projektów aktywizacji zawodowej prowadzonej przez prywatną agencję zatrudnienia we współpracy w WUP w Krakowie) wskazać należy, że liczba osób skierowanych do programu aktywizacyjnego, którzy uzyskują zatrudnienie waha się w przedziale 45-65%.

W konsekwencji, przy założeniu modelu rozliczania wskazanego w projektowanych przepisach – dla 55-35% uczestników agencja zatrudnienia, pomimo wykonania usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, nie otrzyma żadnego wynagrodzenia, a zatem logicznym jest założenie, że agencja zatrudnienia musi wkalkulować te koszty w cenę jednostkową za uczestnika, który takie zatrudnienie uzyska.

Dodatkowo, projektowany model zakłada kredytowanie przez agencję zatrudnienia świadczenia przez nią tych usług przez stosunkowo długi czas, gdyż pierwsze płatności realizowane są na zbyt późnym etapie.

Słuszną potrzebą zabezpieczenia środków publicznych przed ich pochopnym transferowaniem do nierzetelnych agencji zatrudnienia, nie może prowadzić do przyjmowania rozwiązań przeciwnie skutecznych dla osiągnięcia celu, jakim jest wykorzystanie potencjału oraz know-how prywatnych podmiotów dla zwiększenia efektywności aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

Stąd poniżej zaprezentowano propozycję modelu rozliczeń uwzględniającego interes strony publicznej (jakim jest zabezpieczenie się przed niewłaściwym wydatkowaniem środków) oraz interes rzetelnych agencji zatrudnienia, które – poprzez przyjęty model rozliczeń – powinny być zmotywowane do osiągnięcia celu jakim jest doprowadzenie do uzyskania długotrwałego zatrudnienia przez jak największą liczbę uczestników:

1. 40% ceny jednostkowej – za zatrudnienie uczestnika i utrzymanie tego uczestnika w zatrudnieniu przez co najmniej 30 dni;
2. 30% ceny jednostkowej – za utrzymanie uczestnika w zatrudnieniu przez łącznie co najmniej 90 dni, z zastrzeżeniem jeżeli ten okres jest krótszy wynagrodzenie podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu;
3. 30% - za utrzymanie uczestnika w zatrudnieniu przez łącznie co najmniej 180 dni, z zastrzeżeniem jeżeli ten okres jest krótszy wynagrodzenie podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu.

Ponadto konieczne wydaje się wprowadzenie rozwiązania, które z jednej strony wyeliminuje ryzyko otrzymania w początkowej fazie realizacji działań aktywizacyjnych istotnej części wynagrodzenia dla agencji zatrudnienia, którego efektywność zatrudnieniowa jest niska, a z drugiej strony nie zniechęci rzetelnych agencji zatrudnienia do udziału w tym instrumencie, z uwagi na konieczność kredytowania realizacji tej usługi.

Takim rozwiązaniem może być wprowadzenie **zaliczki** na poczet pierwszej części wynagrodzenia, a warunkiem wypłaty tej zaliczki byłoby uprzednie wniesienie przez realizatora **gwarancji zwrotu zaliczki** (w szczególności formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej).

Uwaga do art. 199 ust. 1 - Dopuszczenie umowy zlecenia jako kwalifikowanej formy uzyskania pracy zarobkowej

Z treści projektowanego przepisu art. 199 ust. 1 w powiązaniu z projektowaną definicją zatrudnienia (określoną w art. 2 pkt 50), wynika że za kwalifikowaną formę uzyskania pracy zarobkowej nie została uznana umowa zlecenia.

Wskazać należy, że uwarunkowania dużej liczby lokalnych rynków pracy powodują, że w szczególności dla prac prostych, nie wymagających specjalistycznych kwalifikacji, a zwłaszcza wśród pracodawców sektora MŚP, podstawową umową, w oparciu o którą pracodawca ofertuje pracę, nie jest umowa o pracę, ale umowa zlecenie.

Dodatkowo nierzadko pracodawcy, którzy docelowo deklarują zatrudnienie pracownika na podstawie umowy o pracę, w „okresie próbnym” decydują się na zawarcie wyłącznie umowy zlecenia.

Wskazać należy, że celem działań aktywizacyjnych powinno być wyposażenie uczestników w odpowiednie umiejętności w poruszaniu się po rynku pracy oraz doprowadzanie do podjęcia przez nich zatrudnienia, w wyniku którego otrzymają wynagrodzenie pozwalające zaspokoić ich potrzeby bytowe. Zatrudnienie w oparciu o umowę zlecenie w pełni realizuje ten cel.

Tym samym zasadne jest zakwalifikowanie umowy zlecenia jako kolejnej dopuszczalnej formy zatrudnienia uczestników programu aktywizacyjnego.

Uwaga do art. 199 ust. 1 - Rozszerzenie uprawnień do udziału w programie aktywizacyjnym prowadzonym przez agencje zatrudnienia

Możliwość zlecenia agencjom zatrudniania aktywizacji zawodowej, nie powinna ograniczać się wyłącznie do osób, które posiadają formalny status „bezrobotnego”, w tym „osoby poszukującej pracy”.

Państwo powinno wspierać aktywizację zawodową każdej osoby, niezależnie od jej statusu formalnego na gruncie projektowanej ustawy, która wyraża chęć wykonywania pracy zarobkowej, a z jakis przyczyn nie jest w stanie samodzielnie taką pracę uzyskać.

Zasadnym zatem jest rozszerzenie katalogu osób, które mogą być skierowane przez PUP do programu aktywizacyjnego prowadzonego przez agencje zatrudnienia także o „osobę bierną zawodowo” (w rozumieniu art. 2 pkt 3 projektowanej ustawy).

Uwaga do art. 199 ust. 1 - Uwaga legislacyjna

Z treści projektowanego art. 199 ust. 1 wynika, że jako kwalifikowane zatrudnienie uznaje się zatrudnienie trwające „przez okres 180 dni w okresie 240 dni od dnia skierowania bezrobotnego do agencji zatrudnienia”.

Taka redakcja przepisu może budzić wątpliwości, czy 180 dniowy okres zatrudnienia ma zawierać się (w całości) w okresie 240 dni trwania programu aktywizacyjnego, co byłoby założeniem nieracjonalnym, gdyż wówczas okres na aktywizację zawodową trwałby jedynie 60 dni (ok. 2 miesiące).

Aby usunąć zasygnalizowane wątpliwości proponujemy następujące brzmienie (przy uwzględnieniu uwagi o umowie zlecenia):

„Starosta może zawrzeć z agencją zatrudnienia umowę na doprowadzenie skierowanego bezrobotnego, w okresie 240 dni od dnia jego skierowania do agencji zatrudnienia, do zatrudnienia albo zawarcia umowy zlecenia przez okres co najmniej 180 dni, z tytułu którego osoba ta będzie osiągała miesięczne wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę”.

Uwaga do art. 199 - Brak kwalifikowalności dla zatrudnienia w agencji zatrudnienia prowadzącej aktywizację oraz agencji pracy tymczasowej

W celu wyeliminowania konfliktu interesów, na poziomie ustawowym powinien być wprowadzony zakaz możliwości zatrudniania uczestnika programu aktywizacyjnego w agencji zatrudnienia prowadzącej program dla tego uczestnika.

Ponadto, wzorem dobrych praktyk z zlecenia działań aktywizacyjnych na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, za niekwalifikowane zatrudnienie winna być uznana praca tymczasowa (świadczona w oparciu o przepisy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych).

Uwaga do art. 199 ust. 2 pkt 1 - Zniesienie ograniczonej kwalifikowalności doprowadzenia do zatrudnienia

Projektowany art. 199 ust. 2 pkt 1 do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1 tego artykułu, zalicza okres zatrudnienia podejmowany na podstawie oferty przedstawionej przez agencję zatrudnienia

Z literalnej treści tego przepisu można wyprowadzić wniosek, że w przypadku gdy zatrudnienie będzie efektem odpowiedzi na ofertę, którą np. pozyska sam uczestnik, takie zatrudnienie nie będzie kwalifikowane do uzyskania wynagrodzenia przez agencję zatrudnienia.

Wskazać należy, że przedmiotem aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych jest nie tylko pośrednictwo pracy, ale również poradnictwo zawodowe oraz szeroko rozumiana motywacja do zmiany stanu pozostawania bez pracy. Czasochłonność i pracochłonność budowania odpowiedniej motywacji uczestnika jest znacznie większy niż wysiłek poświęcony na pozyskanie ofert pracy. Zatem jeżeli w wyniku kompleksowych działań agencji zatrudnienia uczestnik samodzielnie dotrze do określonej oferty pracy i finalnie na jej podstawie uzyska zatrudnienie, nie oznacza to że udział agencji zatrudnienia w osiągnięciu tego celu jest nieistotny.

Mając na uwadze powyższe postuluje się usunięcie art. 199 ust. 2 pkt 1.

Uwaga – odstąpienie od rezygnacji ze zlecenia działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia przez marszałka województwa

W projekcie ustawy o aktywności zawodowej postuluje się rezygnację ze zlecenia działań aktywizacyjnych przez marszałka województwa (tzw. „ZDA”) – instrumentu uregulowanego w aktualnie obowiązującej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Co prawda w miejsce tego instrumentu proponuje się wprowadzenie możliwości podobnego zlecenia działań aktywizacyjnych przez starostę, przy czym projektowane założenia tych działań nie odpowiadają realiom rynkowym i w konsekwencji będzie to narzędzie de facto nie stosowane w praktyce.

Jako przyczynę konieczności wprowadzenia zmian w obszarze zlecenia działań aktywizacyjnych prywatnym agencjom zatrudnienia, w uzasadnieniu do projektu ustawy o aktywności zawodowej, wskazano okoliczność, że wg zbiorczych danych z I edycji ZDA, realizowanego w 16 województwach „osiągnięte efekty zatrudnieniowe nie były zadowalające”, przy jednoczesnym „generowaniu przez ZDA wysokich kosztów dla Funduszu Pracy”. Powyższe tezy wynikają z opracowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w czerwcu 2018 r. raportu pn. „Informacja o zakresie i efektywności zleconych działań aktywizacyjnych oraz o ich wpływie na regionalny i powiatowy rynek pracy – edycja I” – dalej jako „Raport”.

W ocenie Konfederacji Lewiatan uzasadnione wątpliwości budzą zarówno końcowe wnioski z Raportu jak również określone tezy i informacje w nim zawarte. Konkluzje Raportu nie powinny być podstawą do formułowania wniosków co do kształtowania rozwiązań prawnych w zakresie szeroko pojętego partnerstwa publiczno-prywatnego w obszarze aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Po pierwsze, Raport nie zawiera wniosków z efektywnie zrealizowanych programów aktywizacyjnych, których miarą była wysoka skuteczność w utrzymaniu długotrwałego zatrudnienia (co najmniej 180 dni). Dopiero na podstawie takich wniosków wskazane jest słuszne piętnowanie przypadków o charakterze patologicznym. Po drugie, Raport nie zawiera rzetelnych informacji co do wysokości średniego kosztu ZDA.

Szczegółowe zastrzeżenia do Raportu są następujące:

Brak wyciągnięcia wniosków z efektywnie zrealizowanych programów aktywizacyjnych

1) Prawdziwą miarą skuteczności realizacji ZDA jest długotrwałe utrzymanie uczestnika programu w zatrudnieniu (co najmniej 180 dni). Tylko w dwóch województwach osiągnięto wskaźnik powyżej 45%, dotyczący osób które podjęły zatrudnienie tj. w województwie małopolskim (66,3%; realizator: Ingeus Polska) oraz w województwie pomorskim (47,1%, realizator: Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.).

2) Raport wskazuje na niską efektywność ZDA w większości województw. Nie dokonano jednak pogłębionej analizy przypadków tych województw, w których długotrwała efektywność zatrudnieniowa była wysoka. Istota pilotażu (I edycji ZDA) winna polegać, nie tylko na słusznym piętnowaniu przypadków o charakterze patologicznym, ale przede wszystkim na ustaleniu dobrych praktyk w województwach o wysokiej długotrwałej efektywności zatrudnieniowej, które następnie powinny zostać wdrożone na poziomie wszystkich województw.

3) Wymaga podkreślenia, że ZDA jest swoistym instrumentem zbliżonym do Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, gdzie odpowiedzialność za ostateczny efekt obciąża zarówno instytucję publiczną (w tym przypadku WUP) oraz partnera prywatnego (w tym przypadku prywatną agencję zatrudnienia). WUP wybierając – zgodnie z zdefiniowanymi przez WUP kryteriami oceny ofert – określoną prywatną agencję zatrudnienia, ponoszą współodpowiedzialność za ostateczny efekt ZDA w danym województwie.

Nieprawdziwe dane co do wysokości średniego kosztu za ZDA

W Raporcie wskazano, że ZDA generują wysokie koszty dla Funduszu Pracy (str. 22), i jako uzasadnienie podano, że koszt udziału w ZDA jednej osoby, która przepracowała co najmniej 180 dni to kwota przekraczająca 31,6 tys. złoty.

Wskazany średni koszt (31,6 tys. zł) został obliczony w nieprawidłowy sposób.

Wskazać należy, że realizator mógł otrzymać wynagrodzenie w czterech transzach:

- Za przeprowadzenie diagnozy (I);
- Za doprowadzenie do zatrudnienia i jego utrzymania przez 14 dni (II);
- Za utrzymanie zatrudnienia przez min. 90 dnia (III);
- Za utrzymanie zatrudnienia przez min. 180 dnia (IV).

Względem każdej transzy przedstawiono informację o: (i) wynagrodzeniu wypłaconym realizatorowi tylko w danej transzy oraz (ii) wynagrodzeniu wypłaconym realizatorowi narastająco tj. zarówno za daną transzą jak i transze wcześniejsze.

Błąd w wyliczeniach polegał na tym, że łączny koszt wypłat na rzecz prywatnych agencji zatrudnienia, ze wszystkich czterech transz, a zatem narastająco (79,5 mln zł) podzielono jedynie przez 2 515, czyli liczbę osób które utrzymały zatrudnienie przez min. 180 dni (czyli za jedną, ostatnią transzę).

Prawidłowy sposób ustalenia średniego kosztu uczestnictwa, powinien polegać na:

- 1) podzieleniu kwoty wynagrodzenia wypłaconemu realizatorowi za określoną transzę (rubryka nr 3) przez liczbę osób za które WUP w danej transzy dokonał wypłaty (rubryka nr 2), a następnie,
- 2) zsumowaniu kwoty ustalonej w punkcie 1 z kwotą za wcześniejsze transze narastająco ustalone w analogiczny sposób.

Prawidłowe, w ocenie Konfederacji Lewiatan, wyliczenia prezentuje poniższa tabela. Dla porównania wskazano w niej także wartości nieprawidłowe:

Okres utrzymania pracy/transze	Liczba osób, za które WUP dokonały wypłaty	Kwota wynagrodzenia wypłaconego realizatorom w poszczególnych transzach (w mln zł)	Kwota wynagrodzenia wypłaconego realizatorom narastająco (w mln zł)	BYŁO Średni koszt uczestnictwa (rubr. 4/2 w zł)	POWINNO BYĆ Średni koszt uczestnictwa (rubr. 3/2 + wynik z pozycji wcześniejszej)
1	2	3	4	5	5
0 (diagnoza) / I	18 916	41,2	41,2	2 177	2 177
Min. 14 dni / II	9 047	18,9	60,1	6 643	4 266 (=2 089 + 2 177)
Min. 90 dni / III	3 903	11,8	71,9	18 421	7 289 (=3 023 + 4 266)
Min. 180 dni / IV	2 515	7,6	79,5	31 596	10 310 (=3 021 + 7 289)

Z powyższego wynika, że:

- Średni koszt wykonania diagnozy (etap I) wyniósł: **2 177 zł.**
- Średni koszt narastająco wykonania diagnozy oraz doprowadzenia do zatrudnienia i jego utrzymania przez min. 14 dni (etap I i II) wyniósł: **4 266 zł.**
- Średni koszt narastająco wykonania diagnozy, doprowadzenia do zatrudnienia i jego utrzymania przez min. 90 (etap I, II i III) wyniósł: **7 289 zł.**
- Średni koszt narastająco wykonania diagnozy, doprowadzenia do zatrudnienia i jego utrzymania przez min. 180 (etap I, II, III i IV) wyniósł: **10 310 zł.**

Wprowadzenie instytucji „zaliczki” wraz z zabezpieczeniem zwrotu tej zaliczki

Jak wynika z Raportu (str. 17), wypłata wynagrodzenia dla realizatorów za etap I (tj. wykonanie diagnozy) w wysokości 41,2 mln zł stanowiła 51,8% ogólnej kwoty środków wydatkowanych przez WUP na ZDA.

W związku z wysokim prawdopodobieństwem braku rzetelności określonych realizatorów (tych których efekt utrzymania zatrudnienia był krótkotrwały dla większości osób które uzyskały

zatrudnienie), konieczne wydaje się wprowadzenie rozwiązania, które z jednej strony wyeliminuje ryzyko otrzymania w początkowej fazie realizacji ZDA istotnej części wynagrodzenia dla realizatora, którego efektywność zatrudnieniowa jest niska, a z drugiej strony nie zniechęci rzetelnych realizatorów do udziału w ZDA, z uwagi na konieczność kredytowania realizacji tej usługi.

Takim rozwiązaniem może być wprowadzenie pierwszej części wynagrodzenia dopiero za doprowadzenie uczestnika do zatrudnienia i jego utrzymanie w krótkim okresie (np. 30 dni), przy czym po rozpoczęciu ZDA realizator otrzymywałby zaliczkę na poczet pierwszej części wynagrodzenia, a warunkiem wypłaty tej zaliczki byłoby uprzednie wniesienie przez realizatora gwarancji zwrotu zaliczki (w szczególności formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej).

KL/164/66/NK/2023